

ΕΝΟΤΗΤΑ 17. Ο Ιωάννης Καποδίστριας ως κυβερνήτης της Ελλάδας (1828-1831)

Η ολοκλήρωση της ελληνικής επανάστασης (1829)

Με ποια εθνοσυνέλευση εκλέγεται ο
1. Καποδίστριας ως Κυβερνήτης της
Ελλάδας; Πότε ήρθε στη χώρα και
ποια ήταν η κατάσταση που βρήκε;

Ο Ιωάννης Καποδίστριας εκλέχτηκε **κυβερνήτης της Ελλάδας** από την **Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας** (άνοιξη 1827) και στις **αρχές του 1828** ήρθε στο **Ναύπλιο**.

Προσωπογραφία Ιωάννου Καποδίστρια, μέσα 19ου αιώνα, Ιδιωτική Συλλογή

ΑΙΓΙΝΑ. Η πρώτη πρωτεύουσα της προσωρινής Κυβέρνησης στην Ελλάδα, από το 1827. Στις 11 Ιανουαρίου 1828 εγκαθίσταται σε αυτή ο Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας, έως το 1830, όταν η πρωτεύουσα μεταφέρεται στο Ναύπλιο.

Χαρακτικό του Karl Krazeisen, 1828, Βιβλιοθήκη Ε.Ι.Μ.

Heinrich von Köhler, περ. 1830, Ναύπλιο.

Η κατάσταση που βρήκε ο
Καποδίστριας ήταν **τραγική**:

η χώρα ήταν **κατερειπωμένη**

ο λαός **εξαθλιωμένος**

ληστές και **πειρατές** έλεγχαν μεγάλες περιοχές

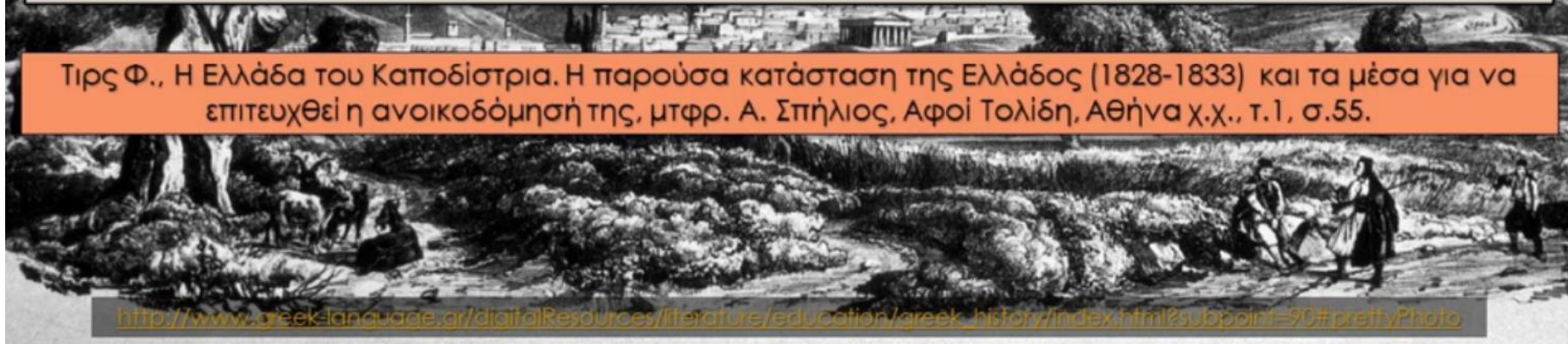
αιγυπτιακός στρατός παρέμενε στη ΝΔ Πελοπόννησο

τουρκικός στρατός παρέμενε στη Στερεά Ελλάδα

Η Ελλάδα του Καποδίστρια

«Όταν ο Καποδίστριας πάτησε για πρώτη φορά τα χώματα της Ελλάδος (7/19 Γενάρη 1828 αποβιβάστηκε στ' Ανάπλι από αγγλικό πολεμικό) η χώρα, όση είχε απελευθερωθεί ως εκείνη τη στιγμή, έμοιαζε μ' ένα σωρό **ερείπια** που καπνίζουν ύστερα από μια καταστρεπτική πυρκαϊά. Στη στεριά επικρατούσε το **δίκαιο της αρπακτικότητας** του τοπάρχη κοτζαμπάση και στη θάλασσα η **πειρατεία**. Ο Μοριάς ήταν ρημαδιό. Κάθε μεγαλοκαπετάνιος που κρατούσε ένα κάστρο (Μονεμβασία ο Πετρόμπεης, Ακροκόρινθο ο Κίτσος Τζαβέλλας, Παλαμήδι ο Γρίβας και Στράτος) τυραννούσε σαν κατακτητής το **γυμνό και άστεγο πληθυσμό**. Παραγωγή δεν υπήρχε, ούτε χέρια να επιδοθούν στην καλλιέργεια της γης λόγω της **ανασφάλειας**. Ο πληθυσμός είχε καταφύγει στα βουνά και τις σπηλιές. Εικοσιπέντε χιλιάδες μαχητές περιπλανιόνταν χωρίς καμμιά μισθοτροφοδοσία ή ενίσχυση, ενώ οι μοναδικές δημόσιες πρόσοδοι, (δεκάτη και τελωνειακές εισπράξεις του Αναπλιού) δεν λειτουργούσαν. **Κράτος, δηλαδή, και στην πιο υποτυπώδη του έννοια δεν υπήρχε.**»

Τιρς Φ., Η Ελλάδα του Καποδίστρια. Η παρούσα κατάσταση της Ελλάδος (1828-1833) και τα μέσα για να επιτευχθεί η ανοικοδόμησή της, μτφρ. Α. Σπήλιος, Αφοί Τολίδη, Αθήνα χ.χ., τ.1, σ.55.

http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=90#prettyPhoto

«Όλες οι πηγές συμφωνούν ότι η κατάσταση της χώρας που ερχόταν να διευθύνει ο Καποδίστριας ήταν απελπιστική. Ο **Ιμπραήμ** έλεγχε ένα μεγάλο μέρος της Πελοποννήσου και σ' όλη σχεδόν τη Στερεά οι **Τούρκοι** είχαν, μετά την πτώση της Ακρόπολης, επιβάλει την κυριαρχία τους. Στις ελεύθερες περιοχές της Πελοποννήσου και στα νησιά, όπου συνωθούνταν οι **πρόσφυγες** και τα ρουμελιώτικα στρατεύματα, ο τρόπος διαβίωσης των περισσότερων κατοίκων ήταν άθλιος: σε πολλούς έλειπε κι αυτό το ψωμί η ή καλύβα για να κοιμηθούν, ενώ, οι **αρρώστιες** τούς θέριζαν. Την εικόνα συμπλήρωνε η **ανασφάλεια** από την αδυναμία της προσωρινής Κυβέρνησης να επιβάλει την τάξη έτσι, καθημερινές ήταν οι **αυθαιρεσίες** των στρατιωτών, δεν έλειπαν οι **ληστείες** και οι **φόνοι**, η **κιβδηλοποιΐα** και το **λαθρεμπόριο**, ενώ στη θάλασσα κυριαρχούσαν οι **πειρατές**. Η κυβερνητική μηχανή είχε παραλύσει: η Αντικυβερνητική Επιτροπή είχε χάσει τελείως το κύρος της και οι διαταγές της δεν εκτελούνταν αφού στις διάφορες Γραμματείες επικρατούσε σύγχυση. **Το δημόσιο ταμείο ήταν άδειο, δεν υπήρχαν σχολεία ούτε δικαστήρια.**»

http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=90#prettyPhoto

Λούκος Χ., Η Αντιπολίτευση κατά του Κυβερνήτη Ιω. Καποδίστρια 1828-1831, Θεμέλιο, Αθήνα 1988, σ.31.

Σχέδιο Emile Jean Vernet, χαρaktικό Vanderbuch, περ. 1830, επίθεση Ελλήνων πειρατών σε τουρκικό πλοίο.

Υδατογραφία του Hans Hanke από έργο του Ludwig Kollnberger. Μεταμεσημβρινή ανάπαυση
ληστών στο Λημέρι τους, 1835, συλλογή ζωγραφικών έργων Ε.Ι.Μ.

Ποια μέτρα πήρε ο Καποδίστριας
στον πολιτειακό τομέα και στη
διοίκηση της Ελλάδας; Γιατί πήρε
τα συγκεκριμένα μέτρα; Ποια
εθνοσυνέλευση τα επικύρωσε;

Πολίτευμα και διοίκηση

Ο Καποδίστριας

ανέστειλε την
ισχύ του
συντάγματος της
Τροιζήνας

συγκέντρωσε στα
χέρια του όλες
τις εξουσίες

Έκρινε ότι αυτό ήταν
αναγκαίο για να
αντιμετωπιστούν τα
επείγοντα προβλήματα
της χώρας.

Η Δ' Εθνοσυνέλευση
(Άργος, καλοκαίρι 1829)
επικύρωσε αυτές τις
αποφάσεις.

Ελαιογραφία του Sir Thomas
Lawrence που απεικονίζει τον Ιωάννη
Καποδίστρια και ανήκει στη
Βασίλισσα της Αγγλίας Ελισάβετ Β'
ενώ είναι εκτεθειμένος στον Πύργο
του Windsor στην αίθουσα του
Βατερλό.

Ποια μέτρα πήρε ο Ι. Καποδίστριας
για την οργάνωση του ελληνικού
στρατού και γιατί;

Ένοπλες δυνάμεις

Ο Κυβερνήτης ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τη συγκρότηση **τακτικών ενόπλων δυνάμεων**

έπρεπε να εκκαθαρισθεί η Στερεά Ελλάδα από τον τουρκικό στρατό

έπρεπε να αντιμετωπιστούν σοβαρά προβλήματα εσωτερικής τάξης (ληστεία, πειρατεία)

Ορισμένοι από τους **αγωνιστές** αξιοποιήθηκαν για τη **δημιουργία τακτικού στρατού**

Ιδρύθηκε ο **Λόχος των Ευελπίδων**

Έγιναν τα πρώτα βήματα για την οργάνωση **τακτικού πολεμικού ναυτικού**

Καταπολεμήθηκε η **πειρατεία** χάρη και στη δράση του **Ανδρέα Μιαούλη**.

Προσωπογραφία του Ανδρέα Μιαούλη.

FRIEDEL, Adam de. The Greeks, Twenty-four Portraits of the principal Leaders and Personages who have made themselves most conspicuous in the Greek Revolution, from the Commencement of the Struggle, Λονδίνο, Adam de Friedel, 1830.

Άνδρες ελαφρού τάγματος πεζικού, περί το 1829. Τα ελαφρά τάγματα συγκροτήθηκαν από τον Καποδίστρια και σε αυτά εντάχθηκαν οι πρώην άτακτοι μαχητές. Οι άνδρες φέρουν ελληνική παραδοσιακή στολή και ευρωπαϊκά μουσκέτα με ξιφολόγχη.

Ποια μέτρα πήρε ο Ι. Καποδίστριας
για την ανάκαμψη της οικονομίας
του ελληνικού κράτους;

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο Καποδίστριας

σχημάτισε ένα πρώτο **κρατικό ταμείο**, το οποίο προήλθε από εισφορές Ελλήνων του εξωτερικού και φιλελλήνων.

προχώρησε, με τη συνεργασία του φίλου του Γαλλοελβετού τραπεζίτη **Εϋνάρδου**, στην **ίδρυση τράπεζας**

έκοψε νόμισμα, τον **φοίνικα**.

εφάρμοσε αυστηρή **λιτότητα** στις δημόσιες δαπάνες

επιχείρησε να εκσυγχρονίσει τη γεωργία εισάγοντας **νέες καλλιέργειες** (πατάτα) και **νέες καλλιεργητικές μεθόδους** (χρήση σιδερένιου άροτρου).

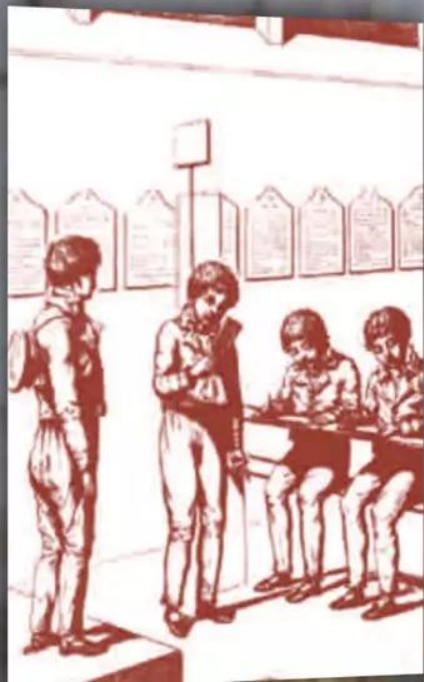

Σε ποιους τομείς της εκπαίδευσης
έδωσε ιδιαίτερο βάρος ο Ι.
Καποδίστριας; Σε ποιο σκεπτικό
βασίστηκε αυτή η επιλογή του; Ποια
εκπαιδευτικά ιδρύματα ίδρυσε;

Εκπαίδευση

Επειδή δεν υπήρχαν αρκετοί δάσκαλοι, τα σχολεία ακολουθούσαν την αλληλοδιδασκτική μέθοδο, με την οποία οι πιο προχωρημένοι μαθητές δίδασκαν τους λιγότερο προχωρημένους.

Η Γεωργική Σχολή - Πρότυπον Αγροκήπιον (σήμερα αγροτικές φυλακές Τίρυνθας)

Εκπαίδευση

Ο Καποδίστριας πίστευε ότι στη δεδομένη στιγμή η εκπαίδευση θα έπρεπε να παρέχει, πρώτα απ' όλα, **βασικές γνώσεις και επαγγελματική κατάρτιση**. Αυτός ήταν και ο λόγος που **δεν προχώρησε τότε στην ίδρυση πανεπιστημίου**

Ποια ζητήματα σχετικά με την ανεξαρτησία του ελληνικού κράτους εκκρεμούσαν όταν έφτασε στην Ελλάδα ο Καποδίστριας; Πώς διαμορφώθηκαν τα σύνορα χάρη στους χειρισμούς του; Με ποια συνθήκη επικυρώθηκαν;

Η ολοκλήρωση της επανάστασης 1829

Όταν έφτασε στην Ελλάδα ο Καποδίστριας, η επανάσταση βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη. Εκκρεμούσαν ο **βαθμός ανεξαρτησίας του κράτους** (αν θα ήταν αυτόνομο ή ανεξάρτητο) και ο **καθορισμός των συνόρων** του· ακόμη, δεν είχαν σταματήσει οι **πολεμικές επιχειρήσεις**. Η τελευταία μάχη δόθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1829 στην Πέτρα της Βοιωτίας, όπου ελληνικές δυνάμεις με επικεφαλής τον Δ. Υψηλάντη επικράτησαν επίλεκτων τουρκικών δυνάμεων.

Noël Dieudonné Finart, 1828, στρατιώτες της γαλλικής αποστολής στον Μοριά.

Λίγο αργότερα, χάρη και στους επιδέξιους χειρισμούς του Καποδίστρια, η Ελλάδα όχι μόνο αναγνωρίστηκε **κράτος ανεξάρτητο** (**πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας, 1830**), αλλά και διεύρυνε τα σύνορά της ενσωματώνοντας όλα τα **εδάφη νοτίως της γραμμής Αμβρακικού κόλπου-Παγασητικού κόλπου** (**συνθήκη της Κωνσταντινούπολης, 1832**). Το ελληνικό κράτος θα περιλάμβανε τη Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο, τα νησιά του Αργοσαρωνικού, την Εύβοια, τις Κυκλάδες και τις Σποράδες

<http://www.parliament.gr/1821/images/ekthemata/blg/f15.jpg>

Η Συνθήκη του Λονδίνου (υπ. Γκουγκενμπέργκερ)

Το ελληνικό κράτος σύμφωνα με τη συνθήκη της Κωνσταντινούπολης (1832).

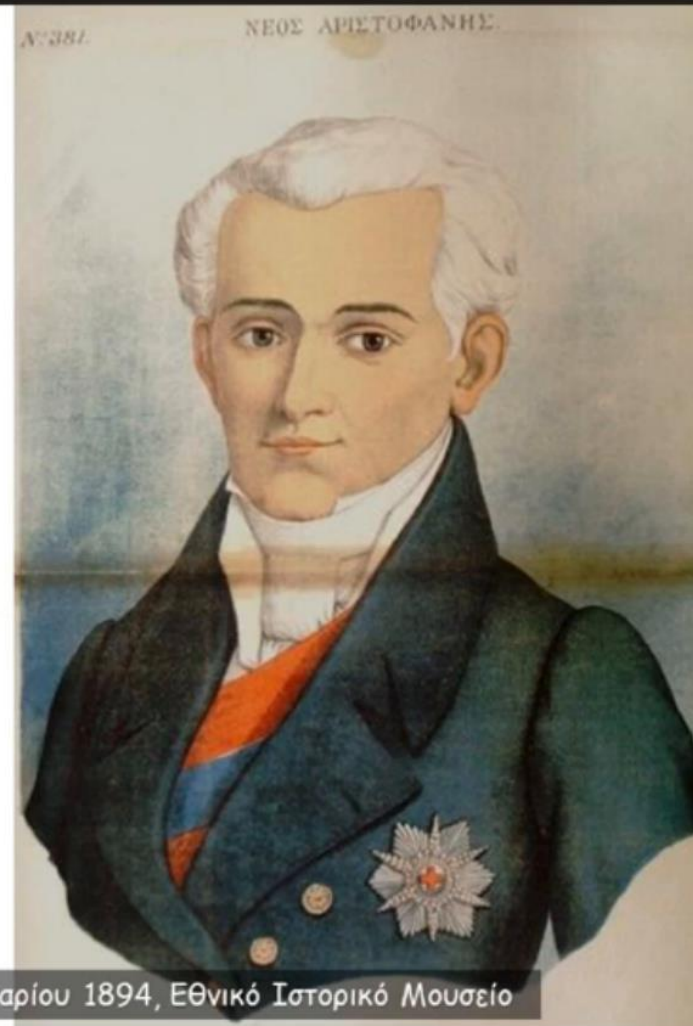
Ποιοι αντέδρασαν κατά του
Καποδίστρια; Για ποιους λόγους;
Πώς εκδηλώθηκε η αντίδραση αυτή;

Στόχοι της πολιτικής Καποδίστρια

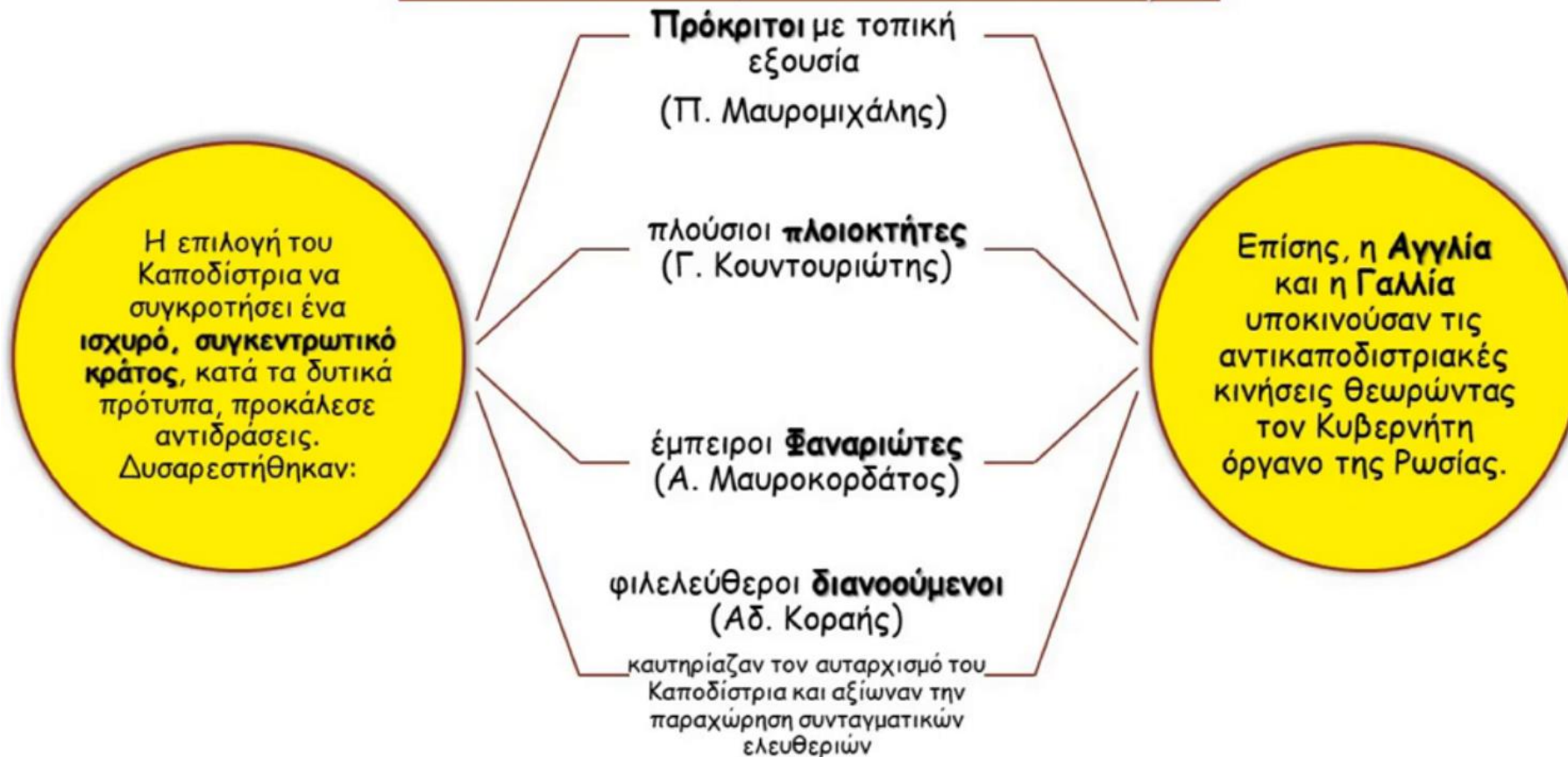
Δημιουργία ενός σύγχρονου κράτους με ισχυρή κεντρική εξουσία κατά τα πρότυπα των αναπτυγμένων κρατών της δυτικής Ευρώπης.

Βρέθηκε όμως αντιμέτωπος με τους ισχυρούς παράγοντες της ελληνικής κοινωνίας (πρόκριτοι της προεπαναστατικής περιόδου) που επιθυμούσαν τη διατήρηση της τοπικής τους εξουσίας και τη διοικητική πολυδιάσπαση του κράτους.

Χρωμολιθογραφία από την σατιρική εφημερίδα «Νέος Αριστοφάνης». 27 Φεβρουαρίου 1894, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Η αντιπολίτευση κατά του Καποδίστρια

Από τις αρχές του 1830 σημειώθηκαν εξεγέρσεις και αργότερα ο Α. Μιαούλης, αντίπαλος πλέον του Κυβερνήτη, ανατίναξε στον Πόρο τα δύο μεγαλύτερα ελληνικά πολεμικά πλοία.

Το πρωί της 1ης Αυγούστου 1831 ο Μιαούλης ανατίναξε τη φρεγάτα «Ελλάς» και την κορβέτα «Ύδρα».
Karl Krazeisen, 1827, η φρεγάτα «Ελλάς» και το ατμόπλοιο «Καρτερία».

Στην Ύδρα, κέντρο της αντιπολίτευσης, η εφημερίδα Απόλλων προπαγάνδιζε τη δολοφονία του Κυβερνήτη.

Antoine Laurent Castellan, 1820, Ύδρα.

Η ένταση κορυφώθηκε όταν ο
Καποδίστριας φυλάκισε τον πρόκριτο της
Μάνης **Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη**
θεωρώντας τον υπεύθυνο για
αντικυβερνητικές κινήσεις.
Η αντίδραση δεν άργησε.

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης (1765 - 1848) τελευταίος
Μπέης της Μάνης, σπαραχγός του 1821

Portrait of Prince Petro Maurosich
PRINCE PETRO MAΥROMICHEΛI.
Chief of the Mainettes or old Spartans / Chef des Mainettes ou anciens Spartiates

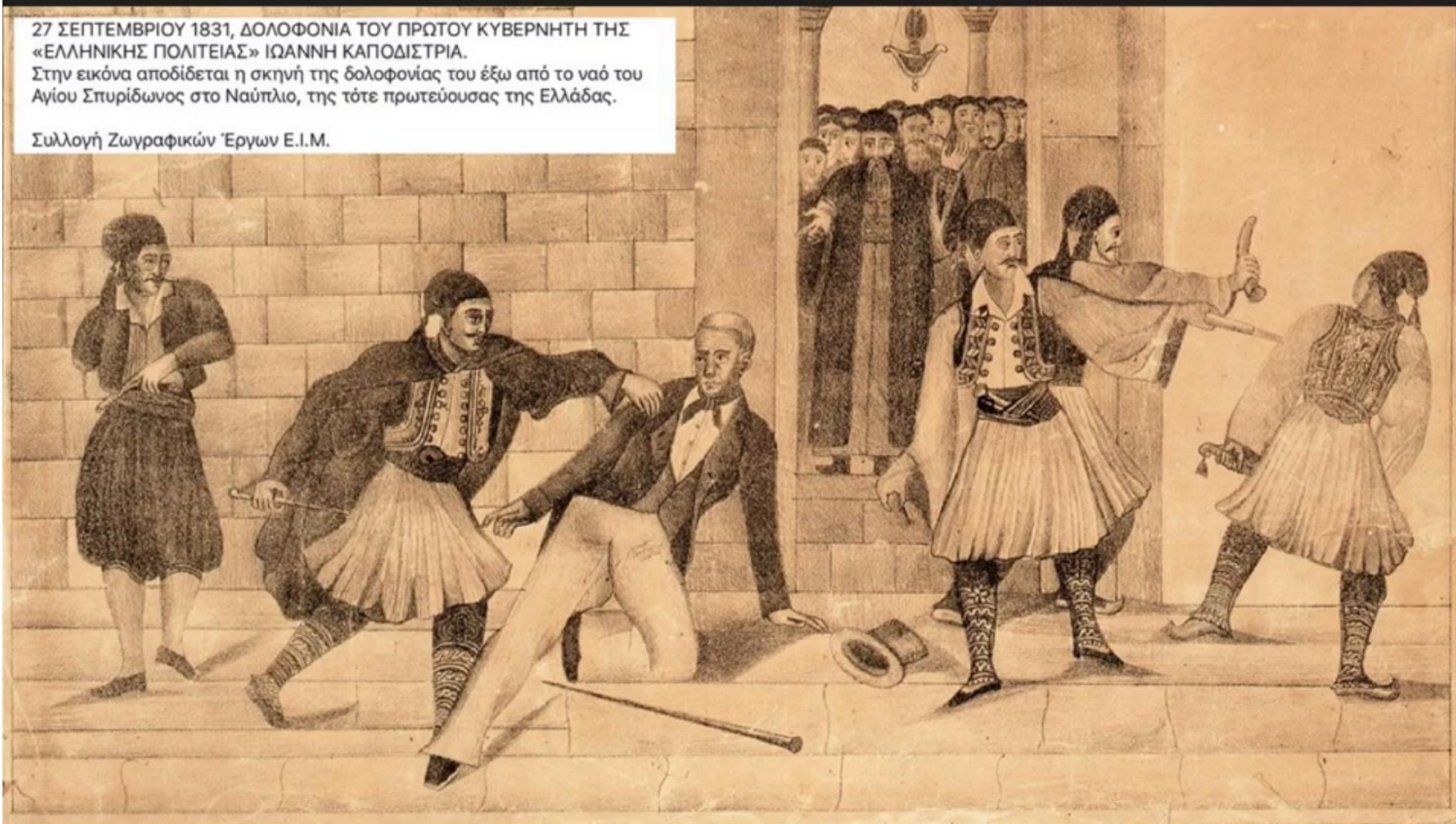
Η Δολοφονία του Καποδίστρια

Στις **27 Σεπτεμβρίου 1831** ο
Κωνσταντίνος και ο Γεώργιος
Μαυρομιχάλης δολοφόνησαν
τον Καποδίστρια στο Ναύπλιο.

27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1831, ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΤΗΣ
«ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ» ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ.
Στην εικόνα αποδίδεται η σκηνή της δολοφονίας του έξω από το ναό του
Αγίου Σπυρίδωνος στο Ναύπλιο, της τότε πρωτεύουσας της Ελλάδας.

Συλλογή Ζωγραφικών Έργων Ε.Ι.Μ.

Η δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια, Χαράλαμπος Παχής, β' ήμισυ του 19ου αιώνα,
Ελαιογραφία, Πινακοθήκη Δήμου Κερκυραίων.

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

HERVE, Francis. A residence in Greece and Turkey; with Notes of the Journey through Bulgaria, Servia, Hungary, and the Balkan. By Francis Hervé, ESQ. Illustrated by tinted lithographic Engravings, from Drawings by the Author, τ. Ι, Λονδίνο, Whittaker & Co., 1837.

Γεώργιος Μαυρομιχάλης (1800-1831) γιος του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, που ήταν αγωνιστής του 1821 και παράλληλα Φιλικός.
Ένας από τους δολοφόνους

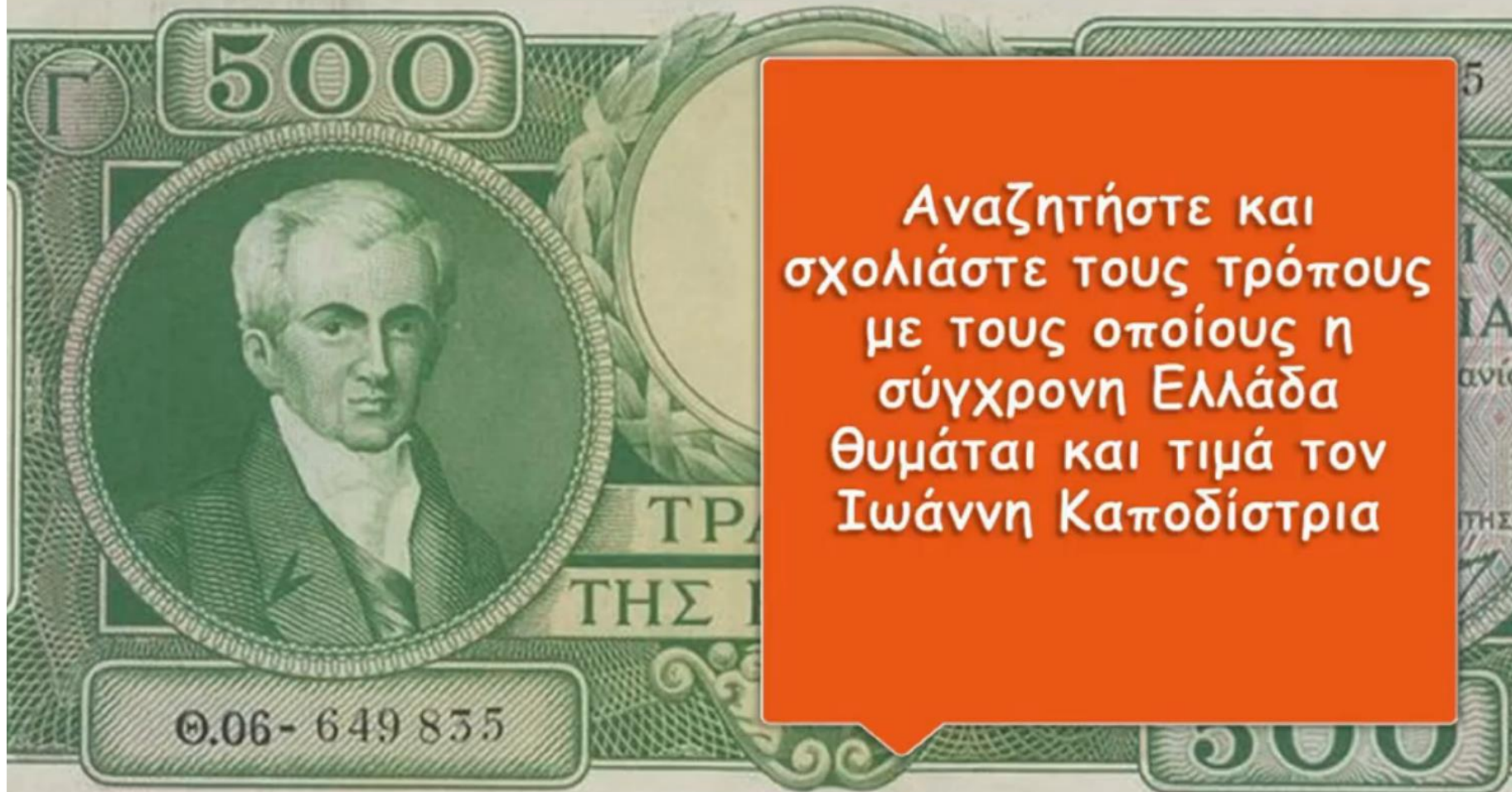
Προσωπογραφία του Κωνσταντίνου
Μαυρομιχάλη (1797-1831),
*Ελένη Προσαλέντη, 1899, Εθνικό
Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα*

Κωνσταντίνος Μαυρομιχάλης, νεότερος
αδελφός του Πετρόμπεη, αγωνιστής του 1821
και ο δεύτερος δολοφόνος του Καποδίστρια.

Ο Καποδίστριας εθνικός ήρωας στην Ελβετία

Ο Καποδίστριας υπήρξε ο εμπνευστής της ελβετικής ουδετερότητας, αλλά και ο άνθρωπος που κατάφερε να «φέρει» στην ελβετική συμπολιτεία τα καντόνια της Γενεύης και της Λωζάνης, νικώντας κατά κράτος διπλωματικά τον άρχοντα της ευρωπαϊκής διπλωματίας στη μετά το Ναπολέοντα εποχή, τον Μέτερνιχ.

Ο ανδριάντας του Ιωάννη Καποδίστρια στο Ναύπλιο
(έργο Μιχάλη Τόμπρου, 1932).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο ανδριάντας του Καποδίστρια έξω από το κεντρικό κτίριο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου στην Αθήνα (έργο Γεωργίου Μπονάνου, 1932). Φωτογραφία, Ηλίας Γεωργουλέας, από τον ιστοχώρο «Γλυπτά της Αθήνας».

Μουσείο Καπποδίστρια, στεγάζεται στην εξοχική οικία των Καπποδίστρια στην
“Κουκουρήτσα”, Κέρκυρα